

Laceriam veni ubi erat dompna Marina et filii eius --» (Cart. Lavaix, 57). L'antroponímia ens mostra una *Senxa de Laçera*, veïna de Lasquarri (Camarena, *Morabitins*, 90). En un capbreu procedent de Sopenira, datat el 19 de maig de 1674, es cita un *Jusepe Jubillar y Llassera* (f.40r) (es troba entre els *Documents d'Alaó*, conservats a l'arxiu del monestir de Montserrat).

Inseparable d'aquest, és el topònim *Salallacera* nom d'un gran mas al Vallès Occidental, en el terme de Sant Llorenç Savall, entre Sant Llorenç i Gallifa, oït «a *Salalçera*» allí mateix 1932 (exc.124). Aquí el nom *llacera* es troba unit al substantiu *sala*, d'origen germànic, que va designar grans edificis que constaven sobretot d'una gran peça de recepció.

A l'època feudal hi degué haver gran difusió d'aquest tipus lexical, mantingut en els nombrosos *La Sala* de tot el Nord del Principat. Un nom com el famós *Salas de los Infantes*¹ ens parla de l'aplicació d'aquest substantiu a construccions defensives que podien convertir-se en residència de cavallers.

1049: «de Granera vel de *Lacera* usque ad kastrum Galipha» (*BABL* VII 498); 1056: «in comit. Bna., infra term. *Lazaria* sive de Castellar ---; de Circii ad ipsas Posas» (*BABL* VII, 501); 1064: *Lacera* (Cart. St.Cugat II 305). També havia servit *Llacera* com determinatiu de St. Llorenç Savall; 1020: Sti. Laurenti de «la Cera» (*Bu.Bibl.Cat.* 1970, 36); 1129: «Sant Llorenç de *Laceras*» (Mas *NHBna.* x, 319).

HOMÒNIMS DOCUMENTALS²

1) *Llaceres*. Possiblement entre Valldoreix i Sant Cugat: 987: «...in te. de Aqualonga, in locum q.d. *Laçarias*» (Cart. St.Cugat, p.176); 1002: «*Laceres*, qui est iusta domum s. Cucufati» (Cart. St.Cugat II, p. 10); 1065: «*Lacerias*» (Cart. St.Cugat, II, p. 310).

2) 957: «ipsas *Laceras*» afr. amb Pampe; 1069: «*Lacera*» afr. amb Torà (Arx.Solsona); 1093: *Les Llaceres*. Afrontació a l'E. d'Oliana: «ipsas *Laceres*» (Cart. Tavèrnoles, p. 103).

3) *Les Llaceres*. Possiblement a Banyuls Mar. 1123: «ad ipsas *Laceras*» (*InvLC*). I vegeu-ne altres encara en docs. dels SS. X-XII en Balari, *Orig.* 145.

ETIM. En el cas del *Llacera* de Ribagorça, l'existència d'un antic castell ens permet partir d'un LAQUEARIA, -IUM 'les espitlleres', plural neutre de LAQUEAR, doc en Virgili, Sèneca i Plini. El llatí LAQUEAR tenia bàsicament el significat de 'teginat', el que en castellà podríem traduir per *artesonado*. Els seus continuadors romànics van adoptar sentits derivats i ja una mica distanciat de l'originari. Així, Pedro de Alcalà tradueix per «tronera, saetera» i també per «lumbera» el mossàrab *laçaira* (cf. *DECat.* v, 19-38). El «tronera, saetera» de P. de Alcalà és ben bé el que en català diríem *espitllera* 'obertura rec-

tangular llarga i estreta practicada en un mur, per a disparar des de dins' (*Diccionari Fabra*, s.v.). Per tant, podríem suposar que, en el lloc immediat a *Llacera* anomenat *Lo Castellet*, on s'hi veu parets de pedra picada, va existir un antic castell amb espitlleres; i d'ací vindria el nom del castell, i després, de la partida.

Pel que fa a *Salallacera*, la composició amb el substantiu *sala* ens mena altre cop en la direcció del llatí LAQUEARIA 'teginats', o bé en el d'«espitlleres». Tots dos ens fan pensar en una de les moltes possessions feudals que en la Catalunya central van marcar la frontera amb Al Andalus. X.T.

¹ Al SE. de Burgos, a «l'Alfoz de Lara». Recordem els estudis de Mz.Pi., sobre la llegenda de Mudarra i Doña Lambra, amb els seus fills, minyons, *infantes*.—²Vegeu també *DECat.* v, 19b, 1-17. *Llacera* és també el nom d'una de les cases que hi ha actualment a Areny.

La LLÀCUA (o la *Llècua*, o la *Llâcova*)

Gran partida (una de les «denes») del vast terme de Morella. Era una antiga aldea morisca, a 17 k. al SE. de la ciutat.

PRON. MOD. Oït allí per JCor. la *lèkua* (1-XI-1935) i la *lâkua*, oït a Cinctorres (XXVIII, 16).

DOC. ANT. 1443: *una sort de terra a la lacoua*, (Capbreu Milian de Morella, fol. 47r; 1547: *la Llâcoba* (*BABL* XII, 176).

PARÒNIMS:

Lâcova, partida del terme de Montserrat d'Alcalà (Ribera Alta del Xúquer) (XXX, 147.7)

Les Llâcubes, partida del terme de Lliria (XXX, 84).

Pou de Llècua, en el terme de Culla (Alt Maestrat) (XXIX, 64.15).

La Llècua, casa i llima a ponent de Tibi (Alcoià) (XXXV, 189.9)

Alècua, important trajecte de serra damunt de Xixona (XXXV, 20).

ETIM. Com suggereix Coromines (*EntreDL.* I, 55), l'acord de tots aquests noms ens dóna dret a postular un ll. *LACUA «bassals», plural d'un neutre LACU, variant vulgar, que es troba en algun text llatí, en lloc del clàssic LACUS, -ÛS; tal com hi ha *artu*, *artua* al costat de *artus*, -ÛS, o *manua* al costat de *manus*, -ÛS. De LACUA moss. *lâqwa* o *lâkwa*, pronunciat en part amb imela aràbiga, d'on per una part *Lâco(u)a*, *Ll-*, per l'altra *Lècua*, *la Llècua* o *Al-lècua*.

Etimologia que convé perfectament als llocs: a la *Llècua* de Morella hi ha grans basses on s'abeura el bestiar; a Montserrat d'Alcalà, la *Llâcua* es troba dalt d'una serra extensa i poc elevada, al costat d'una tortuosa canyada alta, i amb un gran aljub al mig; a Culla és entorn d'un pou que sobreix; i les